

EGE ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ STAJ EĞİTİMİ

Prof. Dr. Abdullah Sayiner

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı

Fakültemizde, öncelikli sağlık sorunları temelinde, mezuniyet hedeflerine dayalı, başvuru nedenleri ekseninde dikey ve yatay entegre, çekirdek müfredat ve seçmeliler şeklinde yürütülen yeni program ile eğitim alan öğrenciler, 2006–07 ders yılında staj eğitimine başlayacaklardır.

İlk üç yılda yürütülen eğitimde; uygulama ve küçük grup çalışmalarına daha fazla zaman ayrılmış(%50), yeterliliğe dayalı, insancıl tıp eğitimi için beceri laboratuvarları, hasta ile erken karşılaşma için klinik, simüle hasta laboratuvarı ve birinci basamakta eğitim, kendi kendine öğrenme için eğitim ortam ve olanakları (serbest zaman, klavuzlar, kütüphane, bilgisayar lab.), ve edinilen fonksiyonel bilgilerin daha iyi saklanması için karar verdirici sınavlar yanısıra bilgilendirici ve öğrenmeyi destekleyici sınavlar uygulamaya konmuştur.

İçinde bulunduğumuz yıl, staj programı hazırlıkları sürmektedir. Bu sunumda programımızın stajlara hazırlık ile ilgili temel özellikleri ve stajlarda izlenmesi planlanan ilkeler üzerinde durulacaktır.

Programımıza temel oluşturan öncelikli sağlık sorunları, Halk Sağlığı ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalları tarafından hazırlanan ve DPT tarafından desteklenen bir proje ile Delphi tekniği, uzman panelleri ve alan araştırması ile belirlendi. Bu süreçte Calgary'nin 125 başlıklı "Clinical Presentation" listesi ve Türkiye Ulusal Çekirdek Eğitim Programı(53 semptom + 361 hastalık / klinik durum) listesi de kullanıldı ve sonuç olarak 127 başlıklı indeks başvuru nedenleri ve 832 başlıklı EÜTF öncelik tablolarına ulaşıldı. Alfabetik sıraya göre bir grup başvuru nedeni aşağıda örneklenmiştir.

...

Dismenore

Disfaji

Dizüri

Doğum

Eklem şişliği

Eklemlerde hareket kısıtlılığı

Ekstremitelerde ısı ve renk değişikliği, ağrı

Emme güçlüğü

Erken-Geç ergenlik

Fontanel sorunları

Gaita inkontinansı ...

Öncelik tablolarında yer alan ve önem sırasına göre skorlanmış olan hastalıklar en sık karşılaşılan başvuru nedenleri altında tablolara yerleştirildi ve herbiri için mezunumuzun kazanması istenen yetkinlik belirlendi (Tablo-1).

Tablo 1:

Dispne için en özgül / en sık hastalıklar ?

AYIRICI TANI ve KORUNMA yöntemi		DEĞERLENDİRME		KARAR		
		Hastayı Yönlendirmeli	Kesin tanı koymalı	Ön tanı ile sevk	Tedavi eder	İzler
A1+	KOAH	+		+	+	+
A1+	Astım	+		+	+	+
A1+	Yabancı Cisim Aspirasyonu	+	+	+	Hafif form	+
B1+	ARDS	+		+		
B1+	Pnömotoraks	+		+		+

Daha sonra mezuniyet aşamasından ilk yıllara doğru planlanan evrelere göre hedefler belirlendi (şekil-1). Altı yıllık eğitim programının evrelere göre düzenlenişi şekil-2’de görülmektedir. İndeks başvuru nedenlerinin patolojiler evresindeki kullanımı şekil-3, normal yapı-fonksiyon evresinde kullanımı ise şekil 4’te gösterildi. Erken hasta ile karşılaşma ve klinik beceri eğitimi için evre 3 ve 4’te uygulanan klinik eğitim şekil-5’te şematize edildi.

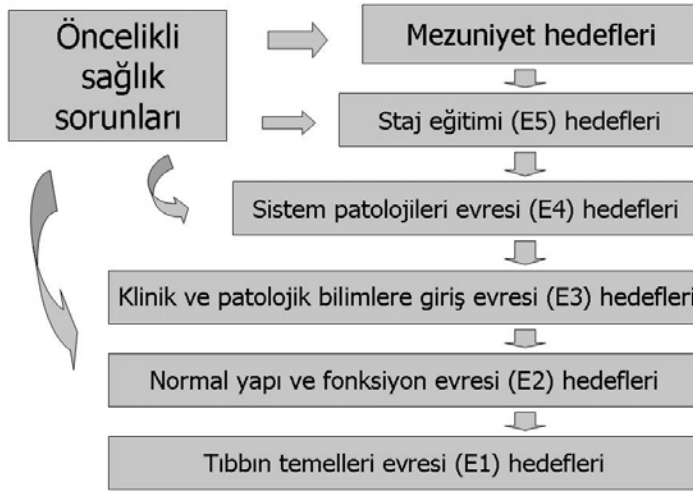
Şekil 1: EÜTF Eğitim programı, evrelere göre düzeni

Ege Tıp Fakültesi Eğitim Programı

1.yıl	Evre1 Tıbbi bilimlere giriş		Evre2blok1 Solunum-dolaşım-kan-boşaltım		Evre2blok2 Sindirim ve metabolizma		
	11 hf		9hf		8hf		
2.yıl	Evre2blok3 Sinir-duyu-hareket davranış		Evre2blok4 Hayatın evreleri		Evre3 Kliniğe ve patolojilere giriş		
	12 hf		6hf		13 hf		
3.yıl	Evre4 blok1 Hayatın evreleri		Evre4 blok2 Solunum dolaşım kan boşaltım		Evre4 blok3 Sindirim ve metabolizma		
	8hf		9hf		5hf		
4.yıl	Stajlar						
5.yıl	İç hastalıkları		Kadın Doğum	Çocuk sağ	Cerrahi	Göğüs kardiyoloji	
						Enfeksiyon Dermatoloji	
6.yıl	İntörnlük						

■ Seçmeli

Şekil 2

Şekil 3

Evre 3-4 (Sistem Patolojileri) Programı

Şekil -4

Evre 1-2 (Normal Yapı ve Fonk.) Programı

Şekil-5

Evre 3 ve 4 te klinik beceri eğitimi*

Hf 1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
T e o r i k	H	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
	z r i k	KLİNİK											
		SAĞLIK OCAĞI											
		SİMÜLE HASTA											

*Sınıf üçe bölünerek rotasyonla ve 3-6 kişilik gruplar ile yürütülmektedir.

Staj dönemi hedefleri aşağıdaki başlıklarda özetlenebilir:

- Öncelikli sağlık sorunları temelinde yapılandırılmış eğitim programı
- Klinik dönemde yatay ve dikey entegrasyon
- Öncelikli sağlık sorunlarına bütüncül bir bakış açısı ve bu alanlarda yetkinlik kazanmış öğrenciler yetiştirme
- Bilgiyi kullanma ve klinik problem çözmeyi önceleme

Bu hedeflere ulaşabilmek için; ilk üç yılın programında sistem çalışma grupları tarafından kullanılan ve patogenetik mekanizmalara ilişkin şemaları hazırlanmış olan, başvuru nedeni listeleri ve EÜTF öncelik tabloları, staj eğitimi veren tüm anabilim dallarına gönderilerek, staj süresince bu 127 başvuru nedeninden hangilerini kullanacakları soruldu ve staj eğitimlerinde kullanılmak üzere ayırıcı tanı akış şemalarını hazırlamaları istendi. Aynı başvuru nedeni ve akış şemasını kullanacak olan klinikler arasında işbirliği yapılarak örneğin karın ağrısına farklı kliniklerin bakış açılarının bir şema üzerinde birleştirilmesi istendi.

Şekil-6

Başvuru nedenleri için ortak / entegre algoritmalar hazırlanması

Dismenore	Kadın H ve Doğum
Disfaji	İç Hast Genel Cerrahi Nöroşirürji Nöroloji Anesteziyoloji FTR
Dizüri	Üroloji İnfeksiyon Hast İç Hast.
Doğum	Kadın H ve Doğum
Eklemden şişlik	İç Hast. Ortopedi FTR İnfeksiyon H.
Eklemden hareket kısıtlılığı	İç Hast. Ortopedi FTR
Ekstremitelerde ısı ve renk değ.	Kalp Damar C. Nöroşirürji FTR İç Hast.
Erken-geç ergenlik	Psikiyatri
Gaita inkontinansı	İç Hast Genel Cerrahi Nöroşirürji FTR Çocuk Cerrahisi

Stajlarda, teorik derslerin toplam sürenin %50'sini aşmaması, ders programının belirlenmesinde, DPT projesi sonuç tabloları (A1+ - C3) ve YÖK'çe belirlenen Çekirdek Eğitim Programı dikkate alınması,

A skorlu hastalıkların mutlaka programda yer alması, B skorlu hastalıklarla ilgili kararı anabilim dalının vermesi, C skorlu hastalıkların ayrı bir ders olarak ele alınmaması ve ayırıcı tanıda değinilmesi kararlaştırıldı (Tablo-2).

Tablo-2: solunum sistemi ile ilgili öncelik tablolarından bir kesit

Pnömoni	A1+
KOAH	A1+
Tüberküloz	A1+
Astım	A1+
Kronik bronşit	A1+
Akciğer kanseri (bronkoalveoler)	A1+
Üst Solunum Yolu Enfeksiyonları	A1
Paraziter hastalıklar	A2+
Aspirasyon pnömonisi	B1+
Bronşektazi	B1
Akciğer absesi	C1+

Ayrıca, sistem patolojilerinin işlendiği Evre 4 te teorik dersi verilen konuların ilgili başvuru nedenleri için örnek oluşturan olgu tartışmaları pekiştirilmesi, Evre 4 te teorik dersi olmayan konuların ise teorik ders olarak aktarılması halinde, girişte ve/veya kapanışta olgu örneği ile vurgulanması planlandı.

Klinik uygulamalarda; bilginin (temel bilimler, öykü ve fizik inceleme bulguları) kullanılması, hasta başında ayırıcı tanı yaklaşımı, klinik problem çözüme uygulamaları ve eğitim programı beceri matrisinde yer alan becerilerin kazandırılması hedeflenmektedir.

Dikey entegrasyonun sağlanması için olgu tartışmalarında temel bilimlerin katkısının alınması istendi. Benzer şekilde, toplum sağlığı ve etik-hukuk konularının da (ör. bildirilmesi zorunlu hastalıklar, yeni enfeksiyonlar, yaşamın sonlandırılması kararları, sağlıklı beslenme...) vurgulanması önemseniyor. Bu konularda, ilgili anabilim dalı (Halk Sağlığı, Adli Tıp vb), ya da kurumlardan (Sağlık Müdürlüğü vb) destek alınması önerildi.

KAYNAKLAR

1. Saçaklıoğlu F: *Tıp Fakültesi Eğitim Programı Geliştirmede Öncelikli Sağlık Sorunlarının Belirlenmesi*. Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Halk Sağlığı ve Tıp Eğitimi Anabilim Dalları, DPT proje No: 2002 DPT/005. Ege Üniversitesi Basımevi, Ekim 2005, İzmir
2. Mandin H, Harasym P, Eagle C, Watanabe M: *Developing a "clinical presentation" curriculum at the University of Calgary*. *Academic Medicine*. 1995 Mar;70(3):186-93.
3. Woloschuk W, Harasym P, Mandin H, Jones A: *Use of scheme-based problem solving: an evaluation of the implementation and utilization of schemes in a clinical presentation curriculum*. *Medical Education*. 2000 Jun;34(6): 437-42.
4. Mandin H, Harasym P, Woloschuk W: *Clinical problem solving and the clinical presentation curriculum*. *Academic Medicine*. 2000 Nov;75(11):1043-5.
5. Harden RM and Davis M: *The Core Curriculum with Options or Special Study Modules* Amee Guide No 5 (1995)
6. Harden RM, Crosby JR, Davis MH: *Outcome-based education*. AMEE Guide No: 14(1999)
7. *Türkiye Ulusal Çekirdek Eğitim Programı*
8. *EÜTF'de Mesleki Beceri Eğitimi: Mevcut durum, öneriler ve hedefler*, EÜTF Yayın Bürosu, 2003
9. *Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi 2005–2006 ders yılı program kitabı*